Minister Rodziny,
Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.3.42.2025
Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pani
Małgorzata Kidawa-Błońska
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałkini,

w odpowiedzi na oświadczenie senatorskie złożone przez Panią Senatorkę Magdalenę Kochan 16 października br. na 43 posiedzeniu Senatu, dotyczące funkcjonowania i finansowania Środowiskowych Domów Samopomocy, proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia.

Na wstępie pragnę poinformować, że interpretacja przepisów ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie - oraz ewentualne decyzje w sprawie zmian tej ustawy - należą do kompetencji Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

Natomiast funkcjonowanie środowiskowych domów samopomocy uregulowano ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025, poz. 1214,1302) i rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy (Dz.U. z 2020 r. poz. 249).

Niezależnie od tego informuję, że problematyka zlecania zadań z zakresu pomocy społecznej w oparciu o przepisy ww. ustawy, wymagać będzie stosownych analiz.

Celem wypracowania nowych rozwiązań systemowych w zakresie pomocy społecznej, w tym dotyczących m. in. funkcjonowania środowiskowych domów samopomocy, w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej powołano Zespół do spraw reformy systemu pomocy społecznej, w skład którego wchodzą eksperci, praktycy oraz osoby ze świata nauki. Zakłada się, że reforma doprowadzi do integracji różnych form wsparcia i polepszenia współpracy pomiędzy instytucjami państwowymi, samorządami, organizacjami pozarządowymi i lokalnymi społecznościami, co przyczyni się do zwiększenia skuteczności podejmowanych działań pomocowych i polepszenia warunków pracy pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, także prowadzących śds.

Pragnę zapewnić, że zagadnienie finansowania środowiskowych domów samopomocy traktowane jest przez Kierownictwo Resortu priorytetowo.

Należy zauważać, że w roku 2024 dokonano weryfikacji kryteriów dochodowych w pomocy społecznej. Rada Ministrów 12 lipca 2024 r. przyjęła rozporządzenie w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz.U. poz. 1044), zgodnie z którym od 1 stycznia 2025 r. obowiązują nowe kryteria dochodowe. Dla osoby samotnie gospodarującej w 2025 roku podniesiono je do 1 010 zł. Wzrost ten wpłynął na wysokość dotacji - zaplanowana na rok 2025 kwota dotacji na jednego uczestnika śds to 2 929 zł, zaś podwyższona zgodnie z art. 51c ust. 5 ustawy o pomocy społecznej - na uczestników z niepełnosprawnościami sprzężonymi lub spektrum autyzmu – maksymalnie 3 807,70 zł.

Informuję ponadto, że w roku 2024 na rozwój ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi – m.in. w ramach działania 3.2 programu „Za życiem” - rozdysponowano kwotę 28 090 659,60 zł, z której utworzono ogółem 9 środowiskowych domów

tel. 222-500-108
info@mrpips.gov.pl
https://www.gov.pl/web/rodzina
ul. Nowogrodzka 1/3/5
00-513 Warszawa

samopomocy oraz 2 kluby samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi i 459 nowych miejsc w placówkach.

Dodatkowo w 2024 r., w związku z art. 51c ust. 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, zwiększono dotację dla ogółem 9 458 uczestników środowiskowych domów samopomocy (w tym dla 981 uczestników ze spectrum autyzmu oraz 8 477 uczestników z niepełnosprawnościami sprzężonymi).

Z kolei przy podziale rezerwy celowej budżetu państwa na rozwój sieci ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi w roku 2025, uwzględniono środki w kwocie 47 138 907, 95 zł na utworzenie 16 ŚDS (w tym 3 ŚDS na terenie powiatów do tej pory pozbawionych tego typu placówek) oraz 2 filii ŚDS. Zaplanowano również uruchomienie łącznie 740 miejsc w nowych i już istniejących środowiskowych domach samopomocy, w tym 325 z podwyższoną dotacją w ramach programu „Za życiem".

Zwiększane są też kwoty przeznaczane co roku z budżetu państwa na bieżące finansowanie ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi. W roku 2025 r. w planie wydatków w ustawie budżetowej przewidziano na ten cel 1 283 551 tys. zł, a w projekcie ustawy budżetowej na 2026 r. 1 336 409 tys. zł.

Warto również wskazać, że wprowadzono rozwiązania systemowe w zakresie możliwości wsparcia finansowego wynagrodzeń pracowników służb społecznych ze środków budżetu państwa, w tym pracowników środowiskowych domów samopomocy.

W wyniku wprowadzenia do ustawy o pomocy społecznej zmiany umożliwiającej przyjęcie przez Radę Ministrów Uchwały nr 62 Rady Ministrów z dnia 19 czerwca 2024 r. w sprawie ustanowienia rządowego programu „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w postaci dodatku motywacyjnego na lata 2024–2027", w okresie od 1 lipca do 31 grudnia 2024 r., zatrudnieni na podstawie umowy o pracę pracownicy nabyli prawo do dodatku motywacyjnego w wysokości 1 000 zł brutto miesięcznie. Kwota środków przeznaczona na realizację rządowego programu w całym okresie jego realizacji wynosi 6 721 400 000 zł.

W roku ubiegłym uruchomiono środki na wypłaty dodatków w kwocie 101 042 966 zł dla pracowników ośrodków wsparcia, którymi objęto 16 326 osób. Zapotrzebowanie na środki na rok 2025 wynosiło ponad 1 miliard 760 mln złotych, z czego na ośrodki wsparcia 205 mln zł.

W opinii Kierownictwa Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, biorąc powyższe pod uwagę, należy stwierdzić, że nakłady z budżetu państwa przeznaczane na realizację zadania zleconego, jakim jest prowadzenie środowiskowych domów samopomocy są konsekwentnie i w sposób systematyczny zwiększane, co umożliwia utrzymanie standardu funkcjonowania tych palcówek oraz zapewnia wysoki poziom świadczonych przez nie usług.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
Katarzyna Nowakowska
Podsekretarz Stanu
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/